

MTA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NDE JEOLOJİK MİRAS ENVANTER ÇALIŞMALARI

**Erol Timur, Bülent Bakırhan, Ceren Küçükuysal,
Aynur Eskibağlar, Sebahat Kaputoğlu**

*MTA Genel Müdürlüğü, Jeoloji Etütleri Dairesi Başkanlığı, 06800, Ankara
(kucukuyusal09@yahoo.com.tr)*

ÖZ

Geçmiş çok da eskilere dayanmayan “Jeolojik Miras” kavramı günümüzde yerbiliminin popüler çalışma alanlarından biri olmuştur. Yeryüzünün her döneminin izlerini jeolojik parametrelerle izleyebildiğimiz ve her yönü ile açık bir laboratuvar olan mavi gezegenimizde, sayısız güzellikte unsurlar barındıran ve bilimsel açıdan nadide sayılabilecek birçok alanın jeolojik miras potansiyelinin ortaya konması ve korunması gerekmektedir.

Kuruluşundan günümüze kadar sayısız ulusal ve birçok uluslararası jeolojik çalışmalara imza atmış olan MTA Genel Müdürlüğü'nün “jeolojik miras” konusunda da farkındalığı yüksektir. Bu bağlamda yürütülmekte olan Türkiye Jeolojik Mirası Araştırma Projesi (TÜJEMAP), Ülkemizin “Jeolojik Miras” alanında sahip olduğu zenginliklerin jeolojik parametreler temel alınarak i) belirlenmesini, ii) tanımlanmasını, iii) ulusal jeolojik miras potansiyelimizin ortaya çıkarılmasını, iv) doğal anıt niteliğindeki jeolojik unsurların koruma altına alınması için gerekli bilgilendirme çalışmalarının gerçekleştirilmesini ve v) jeolojik miras alanlarının jeo-turizme kazandırılması adına önerilerde bulunulmasını amaçlamaktadır.

2003 yılından itibaren çalışmalarını sürdüren TÜJEMAP, Mut Miyosen Havzası, Tarihi Göreme Milli Parkı, Büyük Menderes Deltası, Dilek Yarımadası Mili Parkı, Karapınar, Biga Yarımadası, Konya, Sivas ve Ankara gibi alanlarda çalışmalar gerçekleştirmiş, bunların yanı sıra Gümüşhane, Eskişehir, Trabzon, Mersin, Kula ve Sivas'ta bölge toplantıları düzenlemiştir.

Envanter çalışmalarına paralel olarak pilot alan çalışmalarını da sürdürmekte olan TÜJEMAP, kamu kurum kuruluşları ile üniversitelerden ulaşan jeolojik miras alanı olabilecek potansiyele sahip 367 adet öneri alanına ilişkin envanter bilgisini coğrafi bilgi sistemi (CBS) ortamında veri tabanına aktarmıştır. Bu envanter çalışması ile istenilen jeosit ile ilgili kimlik numarası, lokasyonu, öneren ve önerildiği tarihi, koruma statüsü, jeosit adı, jeolojik miras kriterleri, çalışıldığı tarih, varsa fotoğrafları, raporları ve haritalarına ulaşılabilir olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Jeolojik Miras, Envanter, CBS, TÜJEMAP

GEOLOGICAL HERITAGE INVENTORY STUDIES OF GENERAL DIRECTORATE OF MTA

**Erol Timur, Bülent Bakırhan, Ceren Küçükuyul,
Aynur Eskibağlar, Sebahat Kaputoğlu**

*General Directorate of MTA, Geological Research Department, 06800, Ankara
(kucukuyul09@yahoo.com.tr)*

ABSTRACT

Geological heritage phenomenon which is not based on a very old history has become very popular recently. It is necessary to evaluate and to protect the potential places of geological heritage because the Earth, the blue planet, is the only place which carries the traces of each steps of evolution with numerous beautiful elements and scientifically important locations.

Since its establishment, General Directorate of MTA which has scored many national and international geological studies, has been aware of geological heritage concept. In this context, Turkey Geological Heritage Research Project (TÜJEMAP) aims to i) define, ii) identify, iii) evaluate the potential geological heritage sites, iv) propose the natural monumental geological elements to be protected and v) bring in the geological heritage sites to geo-turism.

TÜJEMAP which continues to work on a self-proposed areas like Mut Miocene Basin, Historic Göreme National Park, the Great Menderes Delta, Dilek Peninsula, Karapınar, Biga Peninsula, Konya, Sivas and Ankara, also studied many places like Mut Miocene Basin, Ancient Göreme National Park, Karapınar, Biga, Konya, Sivas and Ankara and arranged regional meetings held in Gümüşhane, Eskişehir, Trabzon, Mersin, Kula and Sivas.

Parallel to the inventory studies on geological heritage, TÜJEMAP has still work on potential places proposed by national agencies, public institutions and the universities. 367 potential places has been transferred by geographic information system (GIS). By this inventory study, the identification number, location, proposal, conservation status, geosite name, geological heritage criteria, date of study, if any photos, reports and maps will be accessible.

Keywords: *Geological heritage, inventory, GIS, TÜJEMAP*